

Brüsszel, 2014.10.29.
COM(2014) 673 final

2014/0312 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a 2003/96/EK irányelv 19. cikkével összhangban Horvátország részére a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra vonatkozó adómentesség alkalmazásának engedélyezéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Az energiatermékek és a villamos energia uniós adóztatását a 2003/96/EK tanácsi irányelv ⁽¹⁾ (a továbbiakban: energiaadó-irányelv vagy irányelv) szabályozza.

Az irányelv 19. cikkének (1) bekezdése értelmében az 5., 15. és 17. cikkben külön meghatározott rendelkezéseken felül a Tanács meghatározott szakpolitikai megfontolásokból egyhangúlag, a Bizottság javaslatára eljárva bármely tagállam számára engedélyezheti az adómértékeket érintő további mentességek vagy kedvezmények bevezetését.

E javaslat célja lehetővé tenni Horvátország számára, hogy adómentességet alkalmazzon a humanitárius aknamentesítésre szolgáló különleges gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra. E mentesség az aknamentesítési tevékenységre bejegyzett jogi személyek költségeinek csökkentésére, és ezáltal ezen tevékenységek felgyorsítására, illetve a humanitárius aknamentesítés horvátországi végrehajtásának elősegítésére irányul.

Az adócsökkentés fel fogja gyorsítani az aknamentesítési munkálatokat, amelyek a gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, valamint megsemmisítéséről szóló nemzetközi egyezményrel (az 1998-as Ottawai Egyezmény), továbbá a kazettás lőszerokről szóló – a kazettás lőszer használatát, átadását és felhalmozását tiltó, a felhalmozott kazettás lőszer nyolc éven belüli megsemmisítését előíró – 2008-ban Oslóban aláírt egyezményrel, valamint a Horvát Köztársaság által a humanitárius aknamentesítésről 2005-ben elfogadott törvénnyel összhangban zajlanak.

A Horvátország által alkalmazni kívánt intézkedés célja a feltételezett aknamezők gyorsabb megtisztításának ösztönzése, mezőgazdasági és erdőterületek felszabadítása, ezáltal pedig gazdasági tevékenységek folytatására történő újbóli rendelkezésre bocsátása. A várakozások szerint az elaknásított és fel nem robbant hadianyagokkal szennyezett területeken az intézkedésnek közvetlen pozitív hatásai lesznek az emberi életre és egészségre.

Az intézkedés alkalmazása nélkül a Horvátország területén aknamentesítési munkálatok végzésére feljogosított, aknamentesítő gépeket üzemeltető gazdasági szereplőknek a motorüzemanyagként felhasznált gázolaj után a nemzeti jövedékiadó-mértéknek megfelelő adót kell fizetniük, melynek mértéke jelenleg 2 860 HRK (kb. 375,54 EUR) ⁽²⁾ és amely egyaránt alkalmazandó a motorhajtóanyagként, valamint a helyhez kötött motorok, a nehéz gépek és a közúthálózaton kívüli használatra szánt járművek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra is (az energiaadó-irányelv 8. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja). A korlátozott ideig hatályban maradó adómentesség lehetővé tenné a gazdasági szereplők részére, hogy csökkentsék az aknamentesítési tevékenységgel járó költségeiket és korlátozott ideig megnöveljék a nyereségrátájukat, ami által ösztönözve lennének arra, hogy az intézkedés alkalmazási idejére fokozzák tevékenységük intenzitását. Ez fel fogja gyorsítani az aknamentesítés folyamatát.

A kérelem és annak háttere

2014. április 8-i levelükben a horvát hatóságok engedélyt kértek arra, hogy a 2003/96/EK irányelv 19. cikkével összhangban Horvátország adómentességet alkalmazzon a

⁽¹⁾ A Tanács 2003. október 27-i 2003/96/EK irányelve az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁽²⁾ Valamennyi számítás a 2013. október 1-jei, 1 EUR=7,6153 HRK árfolyamon alapul. vö. HL C 286., 2013.10.2.

humanitárius aknamentesítésére szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra. A horvát hatóságok 2014. július 15-én kiegészítő információkat és pontosításokat közöltek.

A horvát hatóságok célja, hogy adómentességet alkalmazzanak a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra. Az elaknásított területek megtisztításának felgyorsítására irányuló intézkedés a megfizetett jövedéki adó tekintetében alkalmazott visszatérítési rendszeren keresztül kerül végrehajtásra. A jövedékiadó-kötelezettség alól mentesített gázolajjal üzemelő gépeket rendeltetésük, munkaeszközeik és működési módjuk szerint osztályozni fogják.

A horvát hatóságok által a 2014. január 1-jei állapotról közölt információk szerint a feltételezhetően elaknásított, illetve fel nem robbant hadianyagokkal szennyezett horvátországi területek nagysága 613,6 km²-t tett ki. Horvátország becslése szerint az elaknásított erdőterületek kihasználatlan termelési potenciálja évente mintegy 30 millió EUR-nak megfelelő veszteséget jelent. A mezőgazdasági területek 55 %-a szántóföld, míg a fennmaradó részt mezők, legelők teszik ki. Becslések szerint 900 000 ember (a népesség 20 %-a) még mindig feltételezhetően elaknásított területek közvetlen közelében él. Ezen elaknásított területeken 1991 és 2013 között az aknákkal összefüggésben 1 353 esemény, illetve baleset történt, amelyek következtében 1 976 ember sérült meg, közülük 510 ember életét veszítette.

Horvátország az irányelv 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott maximális időszakra, azaz hat évre kérte a mentesség megadására vonatkozó engedélyt.

Alkalmazási kör

Az intézkedés kedvezményezettjei a Horvát Aknamentesítési Központ által feljogosított jogi személyek lesznek, amelyeket a humanitárius aknamentesítésről szóló törvénnyel⁽³⁾, a humanitárius aknamentesítés végzésére vonatkozó szabályokkal⁽⁴⁾ és a humanitárius aknamentesítésére használt gépek műszaki alkalmassági követelményeire vonatkozó szabályokkal⁽⁵⁾ összhangban nyilvántartásba vesznek humanitárius aknamentesítési tevékenység folytatására. A kedvezményezettek az aknamentesítésre szolgáló gépekkel aknamentesítést és a terület tisztítását fogják végezni, továbbá megfelelő feltételeket teremtenek a tűzszerészek számára a fel nem robbant aknák hatástalanításához. Az adómentességre vonatkozó engedéllyel rendelkező gépeket típusuk, rendeltetésük és – a tisztítás mélységétől, a gépek sebességétől, a tisztítás sűrűségétől és a gépek által helyenként tömör földréteggel borított területeken végzett munka hatékonyságától függő – üzemanyag-fogyasztásuk alapján fogják meghatározni. Az intézkedés a megfizetett jövedéki adó visszatérítése formájában fog megvalósulni, az említett felhasználáshoz kapcsolódó számlák összegyűjtésén keresztül. A nyilvántartásokban vezetni kell a vevő adatait, a gépek sorozatszámát, üzemeltetési idejét, a vásárolt gázolaj mennyiségét és a vásárlás idejét.

A horvát hatóságok által közölt adatok szerint Horvátországban a nyilvántartások alapján 36 jogi személy összesen 47 humanitárius aknamentesítésre szolgáló géppel rendelkezik. Az intézkedés ugyanakkor nem korlátozódna csupán ezen, engedéllyel rendelkező gazdasági szereplőkre, hanem azt bármely új, engedéllyel rendelkező gazdasági szereplőre és az aknamentesítés céljára felhasználható gépre alkalmaznák a jövőben. A humanitárius aknamentesítésre igénybe venni szándékozott új aknamentesítő gépeket a Horvát Aknamentesítési Központ engedélyezi és tartja nyilván.

⁽³⁾ A Horvát Köztársaság Hivatalos Lapja – NN Nos 153/2005., 63/2007. és 152/2008.

⁽⁴⁾ A Horvát Köztársaság Hivatalos Lapja – NN Nos 53/2007., 111/2007. és 141/2011.

⁽⁵⁾ A Horvát Köztársaság Hivatalos Lapja – NN Nos 53/2007., 39/2011. és 57/2013.

A horvát hatóságok szerint az intézkedés révén az adott kedvezményezettnek juttatott előny mértéke az aknamentesítésre használt gépek által megtisztítandó terület nagyságától és e terület aknamentesítése során igénybe vett gépek összesített gázolajfogyasztásától fog függni. Horvátország becslése szerint a 2013-ban aknamentesítésben részt vevő valamennyi gazdasági szereplő átlagos üzemanyag-felhasználása alapján számítva az adócsökkentésből fakadó kedvezmény összege mintegy 2 907 038 HRK-nak (azaz kb. 381 736,50 EUR-nak) felel meg, ami alapján gépenként évente átlagosan 61 859,15 HRK vagyis 8 123,01 EUR adódik. A horvát hatóságok várakozása szerint az intézkedés alkalmazási idejét lefedő hat év folyamán a becsült átlagos fogyasztás alapján számított éves költségvetési kiadás összege emelkedni fog az alábbiak szerint: 2 965 179 HRK (kb. 389 371,23 EUR) 2015-ben, 3 024 482 HRK (kb. 397 158,66 EUR) 2016-ban, 3 084 971 HRK (kb. 405 101,83 EUR) 2017-ben, 3 146 671 HRK (kb. 413 203,87 EUR) 2018-ban, 3 209 604 HRK (kb. 421 467,94 EUR) 2019-ben, 3 273 796 HRK (kb. 429 897,30 EUR) 2020-ban, a teljes összeg pedig: 18 704 706 HRK (kb. 2 456 200,83 EUR).

Az intézkedés működése

A gépek üzemeltetését a Horvát Aknamentesítési Központ illetékes főosztályai fogják felügyelni és nyilvántartani. A nyilvántartásokat projektenként (helyszínenként) fogják vezetni. Minden egyes géphez külön úrlapon kell majd naponta vezetni az üzemidőt, a gép teljesítményét és az üzemanyag-fogyasztást.

Az adott projekt lezárásakor az aknamentesítést végző gazdasági szereplő benyújtja majd az adott helyszínen alkalmazott gépeihez kapcsolódó jövedékiadó-visszatérítési űrlapot, amelyhez csatolja az egyes gépek munkanaplóját. Az űrlapokat a helyszíni munkavezető fogja jóváhagyni és a Horvát Aknamentesítési Központ adott projekt nyomon követéséért felelős tisztviselője fogja hitelesíteni, aki helyszíni ellenőrzések lefolytatása céljából folyamatosan jelen lesz az aknamentesítési munkálatok helyszínén.

A jövedékiadó-szabályozás végrehajtásáért viselt általános felelősségének eleget téve a Pénzügyminisztérium adóigazgatási részlege – a monitoringgal összefüggő egyéb feladatai mellett – az aknamentesítési munkálatok helyszínére vonatkozó információk alapján rendszeres ellenőrzéseket fog végezni az aknamentesítés céljából igénybe vett gépek üzemanyag-felhasználása tekintetében. Az adómentesség a megfizetett jövedéki adó visszatérítésén keresztül fog megvalósulni.

A horvát hatóságok érvei az intézkedés belső piacot érintő hatásait illetően

Az intézkedés nem részesít előnyben bizonyos vállalkozásokat más vállalkozások kárára, mivel az intézkedés a humanitárius aknamentesítésben részt vevő összes vállalkozásra alkalmazandó, így egyetlen megkülönböztetett vállalkozás sem részesül gazdasági előnyben. Horvátország úgy véli továbbá, hogy az intézkedés különleges jellegéből, továbbá abból kifolyólag, hogy az intézkedés hatálya az elaknásított horvátországi területekre korlátozódik, az intézkedés nem lesz hatással az Unión belüli kereskedelemre.

Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv, különösen annak 8. cikkének (1) bekezdése, 8. cikke (2) bekezdésének c) és d) pontja.

A javasolt intézkedés értékelése a 2003/96/EK irányelv 19. cikke alapján

Szakpolitikai megfontolások

A 19. cikk (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az előző cikkekben, különösen az 5., 15. és 17. cikkben meghatározott rendelkezéseken felül a Tanács meghatározott politikai megfontolásokból egyhangúlag, a Bizottság javaslatára eljárva bármely tagállam számára engedélyezheti további mentességek vagy kedvezmények bevezetését.”

A szóban forgó adómentességgel a horvát hatóságok a Horvátország különböző régióban található, még mindig elaknásított területek aknamentesítésének felgyorsítását kívánják elérni. Az intézkedés nélkül a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolaj után 1000 literenként 2 860 HRK (kb. 375,54 EUR) jövedéki adót kellene fizetni. Meg kell jegyezni, hogy Horvátország ugyanolyan adómértéket alkalmaz a motorhajtóanyagként felhasznált gázolajra és a 2003/96/EK irányelv 8. cikke (2) bekezdésének c) és d) pontjában meghatározott célokra felhasznált gázolajra. Másrésről a kérelmezett adómentesség korlátozott időbeli hatálya arra irányuló ösztönzést jelentene a humanitárius aknamentesítési tevékenységet végző gazdasági szereplők részére, hogy az intézkedés hat éves hatályának lejárta előtt fejezzék be a munkálatokat, hozzájárulva ezáltal a hangoztatott szakpolitikai célhoz, nevezetesen a fennmaradó szennyezett területek aknamentesítésének felgyorsításához. A tervezett intézkedésen felül Horvátországban nincsenek más, az aknákkal szennyezett területek aknamentesítésével foglalkozó gazdasági szereplőkre alkalmazandó támogatások.

Horvátország érvelése szerint az az elaknásított és fel nem robbant hadianyagokkal szennyezett területeken az intézkedés alkalmazásának közvetlen pozitív hatásai lennének az emberi életre és egészségre. A fenti állítással kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a horvát hatóságoktól kapott tájékoztatás szerint az 1991 és 2013 közötti időszakban az aknák következtében Horvátországban 1 976 ember sérült meg, közülük 510-en életüket veszítették. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy az elaknásított mezőgazdasági területek megművelésének hiánya akár 50 millió EUR összegű bevételkiesést is okozhat.

Megállapítható, hogy a Horvátország különböző régióban humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra vonatkozó adómentesség alkalmazására irányuló szándéknak konkrét szakpolitikai, mindenekelőtt szociális, biztonsági, egészségügyi és regionális politikai megfontolások képezik az alapját.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel

A kérelmezett intézkedés elsősorban az Unió egészségügyi, regionális és környezetvédelmi politikáját érinti, mivel az intézkedés részben hozzájárul a Horvát Köztársaság aknákkal szennyezett területeinek gyorsabb megtisztításához, mely területek veszélyt jelentenek az emberek, a háziállatok és a vadon élő állatok élete és egészsége szempontjából. A Bizottság megjegyzi, hogy becslések szerint Horvátországban még ma is 900 000 ember él a feltételezett aknamezők közelében, egészségüket és biztonságukat veszélynek kitéve ezzel.

A Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés a kifejezetten az elaknásított területek megtisztítására kifejlesztett és megépített különleges célú, engedéllyel rendelkező gépekben felhasznált gázolajra korlátozódik, másrésről az intézkedés hatálya a Horvát Köztársaságban található elaknásított területekre korlátozódik. Meg kell említeni továbbá, hogy ezek a gépek közötti szállításra semmilyen körülmények között nem alkalmazhatók.

Megállapítható tehát, hogy az intézkedés összhangban van az Unió egészségügyi, környezetvédelmi, energiaügyi és közlekedéspolitikájával.

A fent leírt körülmények között az intézkedés a belső piac megfelelő működése és a tisztességes verseny biztosítása szempontjából is elfogadhatónak mondható, különösen abból a tényből kifolyólag, hogy az intézkedés nem részesít előnyben bizonyos vállalkozásokat más vállalkozások kárára, mivel az intézkedés a horvátországi humanitárius aknamentesítésben

részt vevő összes vállalkozásra alkalmazandó. Továbbá az intézkedés különleges jellegéből, valamint abból kifolyólag, hogy az intézkedés hatálya az elaknásított horvátországi területekre korlátozódik, az intézkedés nem lesz hatással az Unión belüli kereskedelemre.

Az intézkedés alkalmazási ideje

A Bizottság javasolja, hogy az alkalmazási időt a 2003/96/EK irányelvben engedélyezett maximális időtartamnak megfelelően rögzítsék, azaz az hat év legyen. Ez az időszak megfelelő hosszúságúnak tűnik ahhoz, hogy a horvát hatóságok összegyűjthessék az intézkedés eredményeinek értékeléséhez szükséges információkat, egyúttal kellő kiszámíthatóságot és elegendő időt biztosít az intézkedés előnyeit élvező gazdasági szereplőknek ahhoz, hogy befejezzék az elaknásított területek megtisztítását.

Az állami támogatásra vonatkozó szabályok

A jövedéki adó visszatérítése formájában a horvát hatóságok adómentességet terveznek biztosítani a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra. Az intézkedés állami támogatásnak minősül és az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megfelelően be kell jelenteni a Bizottságnak.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Konzultáció az érdekelt felekkel

A javaslat alapját a Horvátország által benyújtott kérelem képezi, és csak ezt a tagállamot érinti.

Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

Hatásvizsgálat

A javaslat egy tagállam egyedi engedélyére vonatkozik, saját kérése alapján.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

A szubszidiaritás elve

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 113. cikke alá tartozó közvetett adózás önmagában nem tartozik az Európai Uniónak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3. cikke szerinti kizárólagos hatáskörébe.

Az uniós jog azonban szigorúan körülírja és korlátozza e területen a tagállami hatáskör alkalmazását. A 2003/96/EK irányelv 19. cikke értelmében csak a Tanács rendelkezik felhatalmazással arra, hogy a tagállamok számára az említett rendelkezés szerinti további mentességeket vagy kedvezményeket engedélyezzen. A tagállamok nem vehetik át a Tanács e szerepkörét.

A javaslat ezért megfelel a szubszidiaritás elvének.

Az arányosság elve

A javaslat megfelel az arányosság elvének. Az adómentesség nem haladja meg a szóban forgó célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket (lásd a belső piaccal és a tisztességes versennyel kapcsolatban fentebb említett szempontokat).

A jogi aktus típusának megválasztása

Javasolt aktus(ok): tanácsi határozat.

A 2003/96/EK irányelv 19. cikke kizárólag ezt az intézkedést teszi lehetővé.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

Az intézkedés nem ró az Unióra pénzügyi vagy igazgatási terhet. A javaslat ezért nincs hatással az uniós költségvetésre.

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a 2003/96/EK irányelv 19. cikkével összhangban Horvátország részére a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra vonatkozó adómentesség alkalmazásának engedélyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 19. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) 2014. április 8-i levelükben a horvát hatóságok engedélyt kértek arra, hogy a 2003/96/EK irányelv 19. cikkével összhangban Horvátország adómentességet alkalmazhasson a humanitárius aknamentesítésre szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolajra.
- (2) Az általa alkalmazni szándékozott adómentességgel Horvátország fel kívánja gyorsítani a különböző régiókban található, még továbbra is elaknásított területek megtisztítását. Az intézkedés ezáltal közvetlen pozitív hatásokat eredményez az emberi élet és egészség tekintetében az érintett régiókban.
- (3) Az intézkedés az elaknásított területek megtisztítására kifejlesztett és megépített különleges célú, engedéllyel rendelkező gépekre korlátozódik.
- (4) Az intézkedés a Horvátországban található elaknásított területekre korlátozódik.
- (5) Az intézkedés a horvátországi humanitárius aknamentesítésben részt vevő összes gazdasági szereplőre alkalmazandó lesz, így egyetlen megkülönböztetett szereplő sem részesül gazdasági előnyben.
- (6) Következésképpen az intézkedés elfogadható a belső piac megfelelő működésének és a tisztességes verseny biztosítása szükségességének szempontjából, és összeegyeztethető az Európai Unió egészségügyi, környezetvédelmi, energiaügyi és közlekedési szakpolitikájával.
- (7) A 2003/96/EK irányelv 19. cikkének (2) bekezdése értelmében az e cikk alapján engedélyezett intézkedéseket szigorú időkerethez kell kötni. Annak érdekében, hogy az érintett gazdasági szereplők megfelelő szintű kiszámíthatóságot élvezhessenek, valamint, hogy elegendő idejük legyen az elaknásított területek megtisztításának befejezésére, a Tanács az engedélyt hat évre adja meg.

⁽¹⁾ HL L 283., 2003.10.31., 51. o.

(8) Ez a határozat nem érinti az állami támogatásokra vonatkozó uniós előírások alkalmazását,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Horvátország engedélyt kap arra, hogy a területének humanitárius aknamentesítésére szolgáló gépek üzemeltetéséhez felhasznált gázolaj tekintetében adómentességet alkalmazzon. Az intézkedés az elaknásított területek megtisztítására kifejlesztett és megépített különleges célú, engedéllyel rendelkező gépekre korlátozódik.

2. cikk

Ez a határozat az erről szóló értesítés napján lép hatályba. A határozat hat évvel hatálybalépését követően hatályát veszti.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Horvát Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*